

Profesionální povolání v učení svatého Josemaríi

Profesor Diego Poole měl v září tohoto roku přednášku na sjezdu Společenství vědců katolického vyznání na Katolické americké univerzitě. V článku se zabývá koncepcí profesionálního povolání v učení svatého Josemaríi.

26.11.2024

Álvaro D'Ors je jedním z
nejprestižnějším profesorem

římského práva. V poslední vyučovací hodině nakreslil na tabuli svým studentům Navarrské univerzity trojúhelník, a na každou jeho stranu napsal tyto tři věty: „miluješ, jestliže sloužíš“, „sloužíš, jsi-li opravdovým člověkem“, „jsi opravdovým člověkem, jestliže miluješ“.

Tyto tři věty, úplně jednoduché, obsahují jednu velmi důležitou pravdu o smyslu/významu lidské práce, kterou chci v této přednášce vyzdvihnout a která tvoří podstatu poselství Opus Dei.

„Miluješ, jestliže sloužíš.“

Někoho milovat znamená usilovat o jeho dobro tím, že mu poskytujeme nějakou službu, kterou potřebuje a kterou jsme mu schopni dát. A *profesionální práce je způsob, jak obvykle sloužíme*, tj. milujeme.

Tím, že redukuje křesťanskou lásku jen na skutky dobročinnosti (dávat almužnu, provozovat jídelnu pro sociálně slabé, vyučovat katechismus...) nebo ještě hůře je redukuje jen na církevní prostředí, křesťanství deformujeme.

Pro křesťana uprostřed světa je každodenním místem pro praktikování křesťanské lásky profesionální práce.

Proto čím schopnější jsme po stránce odborné (jako lékaři, učitelé, inženýři, policisté...), tím lépe můžeme sloužit ostatním lidem.

A žít prostřednictvím dobře vykonané práce křesťanskou lásku je hlavním projevem evangelizace.

Proto je práce vykonávaná z lásky k člověku, jemuž slouží, vynikající formou evangelizace, neboť je to normální způsob, jak lásku prožívat.

Hodnota jakékoliv práce je nakonec určena *službou*, která se poskytuje ostatním. Dobře odvedená práce je dobře vykonaná služba druhému člověku. Nikdo není dobrým odborníkem, jehož služba by na druhých nezávisela. Proto nemůžete být dobrým profesionálem a špatným člověkem; ani nemůžete být dobrým člověkem a špatným profesionálem. Ve skutečnosti je v definici profese obsažena služba, která se poskytuje, a pokud neslouží nikomu, neznamená to, že by byl člověk špatným profesionálem, ale že není ani tím profesionálem. Například není obuvníkem ten, kdo vyrábí výborné boty a pak je spálí, ani není řečníkem ten, kdo pronáší „skvělé“ projevy k neexistujícímu publiku. Bez dobré služby neexistuje dobrá práce; a bez služby není vůbec žádná práce.

Morálka není požadavek, který by existoval mimo profesi, jako by to byl

nějaký přídavek činící samotnou profesi více záslužnou, nýbrž *tato morálka napomáhá tuto profesi definovat*. A prvním *deontologickým* pravidlem každé profese nebo řemesla je požadavek mít dobré *odborné* znalosti dané profese nebo řemesla.

„Sloužíš, jsi-li opravdovým člověkem.“

Sloužíš, jsi-li opravdovým člověkem, tj. když jsi ve své profesi kompetentní, když jsi dobře připravený, když studuješ, abys své povolání vykonával stále lépe, když držíš krok s nejnovějšími poznatky; sloužíš, když jsi dochvilný, když nasloucháš svým kolegům, klientům, pacientům, žákům... Abychom sloužili dobře, nestačí dobrá vůle, je třeba vytrvalá práce, studium, technická odbornost. Je-li někdo lékařem a špatným lékařem, je i špatným člověkem. A totéž platí pro

studenta, nestuduje-li, je špatným člověkem. Celý náš život musí být prodchnut úsilím každodenně lépe sloužit druhým, a k tomu je třeba profesní odbornost.

Kromě toho kvalita práce přetváří v pozitivním smyslu (nebo v negativním smyslu, podle toho, jak se pracuje) morální osobnost subjektu, je to tzv. začarovaný kruh. Tímto způsobem může každý pracovník chápat svou práci jako opravdové umělecké dílo, které každý den uskutečňuje *vůči druhým, vůči světu a vůči sobě*. „Sloužíš, jsi-li opravdovým člověkem.“

Nakonec každý člověk má takovou cenu, jakou cenu má jeho láska. Svatý Josemaría často říkal, že *člověk má takovou cenu, jakou cenu má jeho srdce*.

Člověk byl stvořen k lásce. A pokud nemiluje, pokud se uzavírá do sebe, zrazuje své povolání, zrazuje Boží

volání, aby se s Ním sjednotil, v Něm i v druhých lidech. Ježíš Kristus nám zjevil, jaký bude poslední soud, který rozhodne o věčném osudu každého z nás: „Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.“ (Mt 24,35-36)

Scott Hahn ve své nádherné knize *„Obyčejná práce, neobyčejná milost: Moje duchovní cesta v Opus Dei“* vysvětluje, že Bůh nestvořil muže a ženu pro práci, ale že „stvořil práci pro muže a ženu, protože jen skrze práci se mohli stát podobnými Bohu“. Díky milosti, která nás činí podobnými Bohu, jsme dostali dar práce, abychom mohli sloužit lidem tak, jak jim slouží Bůh. Pán nezanechal svět nedokončený kvůli nějaké výrobní vadě, ale proto, aby jej člověk dotvořil *službou* svým

bratřím. Dosáhnout dokonalosti stvoření *pro ně samé* není účelem práce, ale je to kvůli službě, která se poskytuje člověku a Bohu. Pracovat znamená milovat naše bratry, a v nich Boha. Veškerá práce je současně službou lidem i aktem klanění se Bohu.

„Všechny lidské skutky se vykonávají jako by byly na oltáři, a každý z vás jistým způsobem slouží v tomto spojení kontemplativních duší, kterým je váš den, svou mši. Tato mše trvá dvacet čtyři hodin, v očekávání mše následující, která potrvá dalších dvacet čtyři hodin, a tak dále až do konce našeho života“.

Bůh přidružuje člověka ke svému stvořitelskému dílu ve službě člověku, ale také k vykupitelskému dílu svého Syna Ježíše Krista. Mezi mnoha mimořádnými světly, která svatý Josemaría obdržel 6. října 1966 při slavení mše svaté, velmi živě

zakusil námahu mše svaté, skrze kterou mu Bůh dal poznat, že mše svatá je opravdová, tvrdá práce a že práce je mší svatou.

„Ve svých pětasedesáti letech jsem učinil úžasný objev. Rád slavím mši svatou, ale včera mě to stálo obrovské úsilí. A jaké úsilí! Viděl jsem, že mše svatá je skutečně Opus Dei, práce, taková, jaká byla pro Ježíše Krista při jeho první mši svaté: Kříž. Viděl jsem, že kněžský úřad, slavení mše svaté, je práce, skrze kterou se má eucharistie uskutečnit; že člověk zakouší bolest i radost i únavu. Cítil jsem na svém těle vyčerpání z božské práce.“ „Nikdy mi slavení svaté oběti nepřipadalo tak těžké jako v ten den, kdy jsem pocítil, že mše svatá je také Opus Dei.

Přinesla mi mnoho radosti, ale zůstaly mi drobky (...) To lze vidět jen tehdy, když to Bůh chce dát.“

A Ernesto Juliá poznamenává, že tím chtěl Bůh dát svatému Josemaríovi poznání, které má šířit mezi lidmi.

„Dílo se má uskutečňovat v souladu s tím, jak se práce proměňuje ve mši, a tato mše se má plně uskutečňovat tak, jak se proměňuje v práci v životě Josemaríi Escrivy a v životě všech, kdo byli povoláni do Díla; život Krista byl právě takovou prací.“

„Toto je nauka, kterou má Josemaría Escrivá připomínat v srdci církve. Obtíže, jež nyní vznikají [má-li se porozumět Opus Dei], *pomohou i církvi pochopit lépe sebe samu*, v celé své plnosti. Překoná se tak určitá setrvačnost staletého způsobu vnímání svatosti, a to že ,do plnosti sjednocení s Bohem‘ patří i skutečnost práce. Duchovní život křesťana je ,mše‘, ,Boží dílo‘, neboť mše je veškerá ,práce‘ Krista, která se předkládá Bohu Otci za vykoupení světa.“

K tomu Scott Hahn poznamenal ve výše citované knize:

Pracujeme, abychom se dokonaleji klaněli. Klaníme se, když pracujeme. Když první křesťané hledali slovo, kterým by popsali svůj způsob uctívání, vybrali slovo *leitourgia*, které by podobně jako hebrejské slovo *ábodah* mohlo označovat uctívání rituální, ale které by také mohlo znamenat ‚veřejnou službu‘, jako je práce metařů nebo těch, kteří za soumraku rozsvěcují pouliční lampy. Význam je zřejmý těm, kdo znají biblické jazyky, ať už jsou nebo ne obeznámeni s tradicí katolické liturgie.

Svatý Josemaría často hovořil o „jednotě života“ křesťana, čímž chtěl poukázat na to, že *celý* náš život (většinu času v životě trávíme prací) má být adorací Bohu. V jednom z nejznámějších spisů svatého Josemaríi, který mnozí považují za

Magnu chartu spirituality Opus Dei,
čteme:

*„Bůh vás volá k tomu, abyste **mu sloužili** v civilních, světských, hmotných činnostech lidského života: v laboratoři, na chirurgickém sále nemocnice, v kasárnách, na katedře univerzity, v továrně, v dílně, na poli, doma, zkrátka v každém z obrovského množství prací na nás každý den čeká Bůh. Mějte to na paměti: je něco svatého, božského, skrytého v nejběžnějších situacích, a je na každém z vás, abyste to našli.*

Říkával jsem vysokoškolákům a dělníkům, kteří za mnou chodili ve třicátých letech, že musí umět zhmotnit, materializovat duchovní život. Chtěl jsem je tak odvést od pokušení, jež bylo tehdy a je i dnes tak časté, vést jakýsi dvojí život: vnitřní život, život vztahu s Bohem na jedné straně, a život druhý, jiný, odlišný a oddělený, život rodinný, pracovní a

*společenský, plný drobných
pozemských skutečností.*

*To ne, děti moje! Nemůže existovat
dvojí život, nemůžeme být
schizofreničtí, jestliže chceme být
křesťany: je jen jediný život z masa a
ducha a tento život musí být - v duši i
v těle - svatý a plný Boha.
Neviditelného Boha najdeme v
nejviditelnějších a nejhmotnějších
věcech.*

*Není jiné cesty, děti moje: buď budeme
umět nalézt ve svém běžném životě
Pána, nebo ho nenajdeme nikdy. Proto
vám mohu říci, že naše doba
potřebuje vrátit skutečnosti a
situacím, které se zdají
nejobyčejnějšími, jejich vznešený
původní smysl, dát je do služeb Božího
Království, zduchovnit je tím, že z nich
učiní prostředek našeho trvalého
setkávání s Ježíšem Kristem a
příležitost k takovému setkávání.*

Opravdový křesťanský smysl - hlásání zmrtvýchvstání všeho tělesného - se vždy logicky střetával s desinkarnací, aniž měl obavu, že bude považován za materialismus. Je proto možné mluvit o křesťanském materialismu, který se odvážně staví proti materialismům, které jsou duchu uzavřeny.

(...) Zdá se nám, děti moje, že na obzoru splývají nebesa a země. Ale ne, místem, kde se opravdu spojují, jsou vaše srdce, když svatě prožíváte běžný život..."

Poznámky na závěr

Profesionální práce je důležitou částí povolání ke svatosti.

Tuto myšlenku svatý Josemaría opakuje při mnoha příležitostech. Být nevěrný svým profesním povinnostem, službě druhým, znamená být nevěrný křesťanství.

Když jsem studoval práva na jedné státní univerzitě v Madridu, která ale měla kapli i kaplana, staršího a velmi zbožného, zastavil mě jednou na chodbě fakulty a řekl mi zhruba toto (takřka doslova): „Diego, víš co? Začínám vám rozumět. Dnes se u mě zpovídal jeden z chlapců, který přišel ze školy Opus Dei; obvinil se, že ‚nestuduje‘. Nikdy předtím jsem o tomto hříchu neslyšel.“

Profesionální práce, dáváme-li ji do vztahu k druhým lidem, nám ukazuje smysl poslání naší víry.

Víra se nepraktikuje jen chozením do kostela, ale také, a to mnohem častěji, chozením do práce. Když přednáším o křesťanském apoštolátu, často opakuji, že naše „apoštolské aktivity“ probíhají pokaždé s mnoha lidmi, protože například lékař má vždy nemocnici (státní nebo soukromou, katolickou nebo ne, na tom nezáleží) plnou pacientů, které musí ošetřovat;

učitel (ve státní nebo veřejné škole, katolické nebo ne, na tom nezáleží) má své třídy plné studentů, které musí učit; řidič má svůj autobus plný cestujících, které musí obsloužit; letuška, hudebník, filmový herec, cirkusový klaun, policista, horník, voják, námořník, žena v domácnosti... Ti všichni jsou v kontaktu s mnoha lidmi, kterým mají sloužit, a to všechno jsou apoštolské činnosti, a pokud jsou dobrými profesionály, ve všech těchto činnostech se nachází spousta lidí. Když byl svatý Josemaría požádán o statistiku apoštolských plodů Opus Dei, nemohl odpovědět, protože práce Díla se nedá vyčíslit. Když se svatého Josemaríi v roce 1967 zeptali, jak vidí budoucnost Opus Dei v budoucích letech, odpověděl:

„Opus Dei je stále velmi mladé. (...) Práce, která nás čeká, je obrovská. Je to moře bez břehů, protože dokud budou na zemi lidé, a ať už jsou změny

ve výrobním procesu jakkoliv velké, budou mít práci, kterou mohou nabídnout Bohu, kterou mohou posvětit. S Boží milostí je chce Dálo naučit, aby touto prací sloužili všem lidem bez rozdílu stavu, rasy a náboženství. Tím, že budou sloužit lidem, budou sloužit Bohu“.

A neznamená to „instrumentalizovat“ práci za účelem „evangelizace“, ale dát této práci její nejhlubší smysl - nejzákladnější projev naší služby, lásky.

Už od dětství musí být křesťané vedeni k tomu, aby dobře rozuměli evangelijní důležitosti své profese.

Mladí lidé musí pochopit, že profesní úspěch se měří službou, kterou poskytují druhým, a aby to byla služba dobrá, musí být dobře formováni. Neformují se proto, aby vynikali, ale aby sloužili.

Není to pouze duch Opus Dei, ale je to i dědictví univerzální církve.

Dílo, jak zdůraznil Pavel VI. v ručně psaném dopise 1. října 1964 adresovaném svatému Josemaríovi, se zrodilo v naší době „jako charakteristický projev věčného mládí církve“. Církev se neustále obnovuje a někdy se zdá, že je to loď před ztroskotáním, ale vždy, v každé dějinné epoše, je obnovena Duchem svatým, který ji vede.

Pronásledování nikdy neskončí

Opus Dei je a bude pronásledováno, dokud bude ďábel na svobodě, stejně jako byli a budou pronásledováni křesťané všech dob, a to tím více, čím věrnější budou evangeliu. „Když řeka teče, nese vodu,“ říkají někteří skeptici tváří v tvář kritice Díla. A my křesťané odpovídáme, alespoň v našem srdci: Ježíš Kristus byl Bůh a... ukřižovali ho. Podívej se na ten úspěch. A právě na kříži, když si už

mysleli, že vyhráli, Ježíš definitivně zvítězil nad zlem, nad ďáblem a smrtí.

V letech, kdy i v hierarchických strukturách byli lidé, kteří chtěli Opus Dei poškodit, řekl svatý Josemaría v meditaci, několik měsíců před svou smrtí v roce 1975, některým svým synům:

„Co nás může zde na zemi znepokojoval? Nic! A jaká je moc těchto lidí? Před Boží mocí, která je s námi, to není nic! Saracénská nenávist těchto církevních hodnostářů a těch, kteří zacházejí s lidmi jako s loutkami, co to zmůže proti Bohu, který je s námi? Nic! Oni jsou nahoře a my jsme dole, mají moc a my ne. Co na tom záleží, když Bůh je s námi! Nic! A proto je důležité, že s námi je Bůh. A potom, pokoj a klid.“

Instaurare Omnia in Christo

Obnovit vše v Kristu, říká svatý Pavel Efezanům a svatý Josemaría dodává: Obnovte svět v duchu Ježíše Krista, postavte Krista na vrchol a do středu všech věcí. Svět čeká na plnost své podoby, kterou přinese Kristova vláda. Vše je na tento konec připraveno.

Ne nadarmo je pečetí tohoto díla kříž uvnitř světa (jako forma, jež uchovává svou podobu).

Na druhé straně dal Bůh svatému Josemaríovi jasně poznat přitažlivou sílu kříže, pokud ho my křesťané vnášíme doprostřed světa. Bylo to 7. srpna 1931, sotva dva roky poté, co mu Bůh dal spatřit Opus Dei. Co viděl svatý Josemaría? Říká to on sám:

„(...) při pozdvihování, v usebrání, bez toho že bych se rozptyloval - in mente jsem přinesl oběť Milosrdné lásky - mi s neobyčejnou silou a jasností přišla na mysl věta z Písma: ,et si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me

ipsum‘ (a já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě, Jan 12,32). Obyčejně se nadpřirozena obávám. Pak přichází neboj se, to jsem já. A pochopil jsem, že to budou Boží muži a ženy, kdo vyzdvihnou Kříž s Kristovou naukou na vrchol veškeré lidské činnosti... A viděl jsem, jak Pán triumfuje a všechno k sobě přitahuje.“

Velkorysost

S touto mentalitou musíme my křesťané kráčet světem s přesvědčením, že jsme Boží silou, solí země, světlem světa.

Když v 50. letech cestovali dva mladí profesionálové vlakem do Galicie (region na severozápadě Španělska), aby tam šířili Opus Dei, přistoupil k nim další cestující a zeptal se jich: „Jste od námořnictva?“ (v Galicii se nachází Španělská námořní akademie) A jeden z nich bez mrknutí oka odpověděl: „Ne, my

jsme z akademie, která se teprve připravuje.“

Opus Dei učí mnohem víc než jen pracovní etiku, je to teologie, metafyzika práce.

Z toho, co jsme viděli, vyplývá, že spiritualita, kterou Opus Dei šíří, není pouhou „pracovní etikou“, jak se vyjádřil Max Weber o etice kalvínské. Je to opravdová „teologie práce“, metafyzika práce.

Musíme pracovat co nejdokonaleji

Je samozřejmé, že bychom měli vždy pracovat co nejlépe, protože pokud je práce naší obětí Bohu, měli bychom na oltář položit dobře vykonanou práci, stejně jako Ježíš Kristus ve své dílně a na kříži. „*Bene omnia fecit*“, říkal svatý Josemaría, když parafrázoval Markovo evangelium, a dodával: *Všechno dělal dobře: velké zázraky i nepatrné věci všedního života, které nikoho neoslňovaly, ale*

které Kristus dělal naplno jako ten, kdo je perfectus Deus, perfectus homo, dokonalý Bůh a dokonalý člověk.

Péče o drobné věci

Vězte, že obvykle nebudete mít prostor k tomu, abyste konali výjimečné skutky, mimo jiné i proto, že takové příležitosti obvykle nenastávají. Na druhou stranu není nouze o příležitosti, kdy můžete svou lásku k Ježíši Kristu projevit prostřednictvím malých a obvyklých věcí.

Toto není elitářství

Opus Dei bývá někdy obviňováno, že se zaměřuje na nejlepší profesionály. Není to pravda. Obrací se na všechny lidi. Ale kdo se však touto spiritualitou formuje, stává se každý den lepším. Kdo na sobě nechce každý den pracovat, tuto spiritualitu nepochopí. Tato touha zdokonalovat

se nespočívá v tom, že vynikáme nad ostatními, ale nad sebou samým.

Na závěr konference promítl autor krátké video.

Diego Poole, profesor práva na univerzitě Rey Juan Carlos

www.omnesmag.com/foco/san-josemaria-vocacion-profesional

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/profesionalni-povolani-v-uceni-svateho-josemarii/> (20.03.2026)